

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne pet-črsto 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani, 18. aprila.

Na oglih ljubljanskega mesta je nabita nemška „kundmachung“ mestnega župana Deschman-a, da leži na magistratu imenik porotnikov za tekoče leto. Do 26. t. m. je čas reklamacije, bodi si da je med porotniki vpisan, kdor nema potrebnih lastnosti, bodi si da nij vpisan, kdor ima po postavi vse lastnosti porotnik biti. Mi opozorujemo narodne volilce, naj si ogledajo imenik in se prepričajo, ali so vpisani ali ne. Skušnje prejšnjih let nas učé, da ima komisija, katera sestavi imenik porotnikov, svoja vodila, po kojih odločuje sposobnost za porotništvo. Prva in najpotrebnejša lastnost se jej zdi ustavoverstvo in nemškutarstvo. Narodnih volilcev pa, ako so tudi popolnem sposobni, kolikor le more prezira.

Zato je treba, da vsak sam brani svojo pravico in jo reklamuje, ako se ne najde vpisanega v imeniku.

Porotne sodnije, pravično sestavljene, mogó biti pri nas steber tiskovne svobode. In kaj nam v narodnem napredovanju more tiskovna svoboda koristiti, kaj nam nasproti more zatiranje narodne žurnalistike škoditi — o tem nij treba izobraženim narodnjakom obširnejšega razlaganja. Za to ne govorimo samo za svojo korist, nego za narodno, ako pozivljemo neodvisne, za porotnike sposobne narodnjake, naj store v tem kar morejo po postavi.

Oglas je zopet samo v nemškem jeziku razglašen. Zoper to neprestano teptanje narodnih naših pravic od strani mestnega magistrata moramo slovesno protestovati. Ako so naši goldinarji dobri, da jih plačamo

v mestno kaso, naj se tudi naš slovenski jezik gospodom na magistratu priljubi.

Morebiti pa misli gospod Deschman, da porotniki smejo biti samo Nemci in nemškutarji? —

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. aprila.

Skupna *ministerska* seja je bila 15. aprila pod predsedstvom cesarja samega. Bili so zbrani naši ministri, potem *ministerska* predsednika in vojna ministra. Posvetovanje se je sukalo okolo nameravanega ponižanja skupnih stroškov od strani ogerske delegacije. Ministri so odločili, katere svote si dajo izbristati, katere pa ne. Ogerska delegacija je pričevala svoje javne seje 17. aprila in se bode pred vsem pečala s poročilom vojnega odbora. Do 22. t. m. že misli svoja dela končati. Tudi državni zbor je zopet skupaj. O naše avstrijske delegacije se pa ničesar ne sliši.

Na *Moravskem* so nemški centralisti imeli shod v Brnu, pri katerem so volili centralni volilni odbor za vso Moravsko in se posvetovali o agitaciji za direktno volitve. Naglost, s katero se centralisti za volitve pripravljajo, nam je dokaz, da se bodo skoraj razpisale. Vlada samo čaka, da so vse priprave njene stranke gotove in potem se v najkrajšem času volitve razpišejo. Opozicija mora tedaj biti jako oprezna, imela bode tako prav teško stanje nasproti vladni sili.

V *Galiciji* se *Poljaki* in *Rusini* pripravljajo na volitve. „Gazeta Narodova“ opominja volivce k slogi in skupnemu delovanju. Cilj akcije je zmaga nad vse centralistično stranko. Kdor koli podpihuje razpor med strankami v deželi, ta bi samo centralistom, ki na to računajo, pomagal in zaslužil grajo cele dežele. — *Rusinski* voditelji bodo imeli 29. t. m. shod v „Radi ruski“ v Lvovu in po-

stavili volilni odbor. Sicer pa tudi nekateri Rusini začenjajo spoznavati, da so samo orodje v vladnih rokah. V „Slovo“ piše rusinski rodoljub: „Rusko Gališko bode zopet prevarano in prepričalo se, da direktne volitve, katerih smo tako željno pričakovali, nam bodo na pogubo. Taka eventualiteta, če se res pripeti, bode za nas poslednja pokora, poslednja prevara. Potem si skesani na prsi tolčemo in klčemo: Odpusti nam, pošteni Hohenwart, mi smo bili zmoteni, ko smo iskali zavetja v edinosti državni; odpustite nam, dragi slovenski bratje, da smo, staro-avstrijskih časov se spominjajoči, svoj blagor na Dunaji iskali.“ Ta čas bode gototo prišel, samo da ne bi prekasno!

Dr. Fischhof bode — če se sme dunajskemu „Osten-u“ in „Wiener Tagblattu“ verovati za direktni državni zbor kandidiral v dunajskem volilnem okraju Wieden. Znano je, da je dr. Fischhof eden izmed malega številca politično pravičnih in poštenih Nemcev. Da bi se torej le uresničila ta novica!

Vnanje države.

Na *Francoskem* obračajo dopolnilne volitve za narodno skupščino vso pozornost nase. Posebno važna bo volitev v Parizu, ker bo izid njen merilo javnega mnenja na Francoskem. Republikanci so tu postavili kandidata lijonskega župana Barodeta, kot odločno demonstracijo proti sedanji vladi, ki je pomagala v narodni skupščini monarhistom mesto Lyon terorizirati. Barodet je kandidatura tudi sprejel. Izdal je že svojim volilcem razglas, v katerem se Parižanom zahvaljuje za simpatije, ki jih goje za sestersko mesto, katero hočejo monarhisti kaznovati zaradi republikanskega mišljenja s tem, da mu nalože smrtno molčanje, ter popolnem akceptira program republikancev: razid sedanje narodne skupščine in splošno pomiloščenje. A v Parizu kandidira tudi minister Rémusat, ki je že tudi izdal volilni razglas, v katerem razvija svoj program: postavno, zmerno svobodo, utrjenje republike in nedotekljivost

Listek.

Na črni zemlji.

Izvirno - slovenska novela.

(Spisal J. Skalec.)

(Dajje.)

XI.

Obrnimo se zopet na „črno zemljo“, k borni bajti Matevževi. Odkar je Matevž prodal svoje zemljišče, postal je še bolj čmeren in osoren. Še tisti teden je prišel pisar iz mesta, ki je napravil pogodbo in Matevžu naštel ostalih sto tolarjev. Opominjal ga je, da mora v štirinajstih dneh zapustiti kočó. Mož prikima.

Pisar poroča Menderju, da je vse opravil in ta v svesti si, da je Matevž v izgovorjenem času odšel, se nij več brigal za celo stvar.

Matevž res naznanja svoji hčeri, da je kočó prodal in da gresta zopet na Dolenjsko. Jerica je poslušala in ni besedice nij

zinila. Sama si je želela priti daleč od tod. Matevž se je podal na dolenjsko stran, iskat posestva, da bi ga kupil, pa nij mogel nobenega pripravnega najti.

Ko se vrne, pove hčeri, da ostaneta tukaj, dokler ne najde druge strehe.

— Vrag naj vzame mene, ki sem tako neumen, in nemško gospodo; godrnja mož jezen, še izpod borne strehe nas preganjajo. Če mu nij prav, pa mu vržem nazaj njegov denar.

Matevža nij veselilo delati, vsak dan je sedeval v krčmi in pil, da bi si jezo hladil, jezo na gospodo in sam na sebe.

Jerica pa je bila sama v koči, le Antonov pes je nij bil zapustil. Uboga deklica je obledela in ovenela, kakor cvetje po slani.

Minolo je več tednov enako tihih in žalostnih. In zopet je prišla sobota.

Stari Matevž je proti svoji navadi posedal doma v hiši; vedno pohajkanje po krčmi mu je pusto postajalo. Tudi je naposled opazil, da njegova hčer nij tako vesela in

brhka, kakor nekdanj; če prav tega nij kazal mož, mu je vendar vsaj nekoliko bila pri sreci njegova hči.

Solnce posije skozi okno. Matevž gleda zamišljen svojo hčer, katera je blede ko smrt njemu nasproti sedela in šivala.

Naposled jo nagovori:

— Mar si bolna, ali nečeš odtod?

Jerica začudena pogleda; nikoli nij bila navada očetova z njo pogovarjati se o drugem, kakor o delu. Dobro jej je dejalo, da je vsaj en človek na svetu, kateri ima sočutje do nje.

— Pa res, Jerica, tako blede si; kaj pa ti je?

Ko sliši tak glas očetov, deklica teško zdihne in debele solze jej kapajo iz oči.

Matevž se prestraši, vstane in stopi k plakajoči deklici.

— Govori! reče mehko; povej, kaj se ti je zgodilo?

— Nič, oče, nič!

splošnjega volilnega prava. Dalje opominja Rémusat Parižane, da je rojen Parižan, ter nij bil nikoli z onimi, ki hočejo to mesto terorizirati. O razidu narodne skupščine razglas molči. Nekateri zmerni republikanci so sprejeli Rémusatovo kandidaturo, vsi drugi pa so za Barodeta, ki bode najbržeje tudi zmagal.

Vlada je sedaj vsled očitavanja republikancev razpisala na 11. dan maja tudi volitve v štirih ostalih okrajih Loire- et Cher, Charente Inférieure, Haute Vienne in Rodan. V poslednjem okraji (Lijonu) ste izpraznjeni dve mesti, za katere monarhisti pač ne bodo stavili kandidatov.

Na Španjskem napreduje vladna vojska. General Gabrinety je v Puycerdo pripeljal iz Gerone 1000 vojakov in štiri kanone, da to mesto še bolje zavaruje proti Karlistom, ko bi se utegnili vrniti. Navdušeno je bil sprejet od stanovancev, ki so z svojim junaštvom Karliste odgnali. Na poti je Gabrinety razkropil dve četi Karlistov, ter jih mnogo ujel. Karlisti so si zaradi tega tako prizadevali Puycerdo vzeti, ker je to mesto zelo važno v stratežnem oziru. Ako bi bili mesto dobili, potem bi bili imeli tu orožnico in pristo pot na Francosko. Pa tudi v severnih krajih je general Nauvilos otepel Karliste pod Lizaragom, ter jih razkropil. — Manj srečna pa je Španjska drugod. Iz Porto-Rike se namreč poroča, da se je ondi začela ustaja, katere namen je ustanovljenje samostalne republike.

Pruski „Reichsanzeiger“ opominja druge nemške liste, da so prinesli napačna poročila o poslednjem shodu nemških pravosodnih ministrov, ter pravi, da so ministri družih vlad z veliko pripravnostjo sprejeli nasvete pruske vlade, kar bode temelj prihodnjemu porazumljenju. A vsi neodvisni listi z nevoljo odbijajo to jerobstvo, katero hoče imeti nad njimi vladni list. „Spen. Ztg.“ celo terja, da naj državni zbor zahteva v tej zadevi od vlade pojasnilo. — Bavarska vlada je baje poskrbela za to, da se v prihodnje bavarski uradniki in občinski zastopniki ne bodo preveč poklanjali, kadar pride nemški cesarjevič bavarsko armado ogledovat, kakor se je to zgodilo lani. — Strasburški mestni svet je protestiral proti odstavljenju župana Lautha, kakor tudi proti temu, da je vladni zastopnik Ernsthausen izročil oskrbništvu mestnih zadev policijskemu komisarju Bucku. Osemindvajset mestnih odbornikov je izreklo, da ne sprejmejo predsednika, ki nij ud mestnega odbora. Vladni komisar je nato mestni odbor za dva meseca suspendiral. Vprašal je bil poprej nekatere odbornike, če bi ne sprejeli županstva, a nihče nij hotel tega storiti. Vsi strasburški

listi ostro grajajo to najnovejšo prusko silovitost.

V Ameriki se je zgodila velika nesreča. Vlada zedinjenih držav se je pogajala z madoškimi Indijani, s katerimi ima že nekaj časa vojsko. A poslednji so izdajalsko napali poslance. General Canby in vladni komisar Thomas sta bila umorjena, komisar Meucham pa nevarno ranjen. Indijani so potem napali Amerikance pod generalom Masonom v njihovem taboru. Predsednik Grant je vsled tega Shermanu ukazal, da naj skrbi, da bodo Madoc-Indijani za njihov zločin po zasluženji kaznovani. General Gilhelm je prevzel sedaj zapovedništvo proti njim, da se popolnem iztrebijo. Sploh je poslednji čas v Ameriki zelo nemirno. Razen ustaj na Kubi in Porto-Riki je bila unidau revolucija v Panami, upor na otoku St. Domingo, v St. Salvadoru pa potres, pri katerem je do 800 ljudi konec vzelo.

Dopisi.

Iz trnovske županije na Notranjskem 16. aprila. [Izv. dopis.] Čitali smo v Vašem cenjenem listu več o naših slavni županih in upamo, da s časom še napake njihovega županovanja beli dan zagledajo, ker javna očitovanja so jako koristna in sposobna, stvari na boljšo stran obrniti. Pri javnosti nij gledati na to, krivce preobrniti, ker to je težko, posebno pri naših županih, koji so trde kože“ in imajo „vsak svojo glavo.“ — Gledati je samo na to, da volilec dobe pravi obris njihovega paševanja in si v prihodnje vedo pomagati.

Bodoč da ste že nekoliko nedostojnosti glede gospodarstva objavili, mislim da ne bo odveč, ako tudi v njihove pisarne pogledamo. Sem tako srečen, da spadam pod oblast g. Antona Šabca, župana v Trnovem in po opravih sem večkrat prišel v njegovo pisarno. Zato tudi vem nekoliko povedati o njem in njegovem uradovanju, ter prepuščam „veternico“ Jellouscheg-a in „izdajico“ Fischer-ja njujnim občanom.

Našega župana karakteriziram, ako pravim: „srednji pot, najboljši pot.“ Tega se on drži in zato je včasih Šabec drugokrat zopet Schabetz. Sam pravi, da je narodnjak in v istini tudi čita „Novice“, pri volitvah ne glasuje proti narodnim poslancem, pri svojem uradovanju se poslužuje nekaterih slovenskih tiskovin itd. Mi ga pa drugače

sodimo. On nij „veternica“, kakor njegov kolega Jellouscheg, on je sam narodni mláčnež, ne kuhan ne pečen; tudi nij „izdajica“, kakor kolega Fischer, kajti on sicer nij peticije podpisal, pa postojnskemu paši tudi nobenega izdal nij.

Samo to omenivši v karakteriziranje, poglejmo v njegovo pisarno. Tu nahajamo najlepši nered. Vse je tako urejeno, kakor da bi burjo spuščal v sobo. Na mizi vidimo slovenske „Povabila“, „Domovinske liste“ itd. poleg njih pa trikrat toliko nemških zapisnikov, nemških dopisov okrajne paše in odgovorov našega župana v istem jeziku. Dokler je v županijski pisarni gospodoval ranjci penzionist F. Dejak, kateri je fungiral za tajnika, nij se bilo temu čuditi, kajti on je bil birokrat starega kopita; — a zdaj? Nij nič bolje. Namesto da bi v našej županijskej pisarni bil uradni jezik izključljivo in samo slovenski, prevlada nemški; naš župan sprejema nemške dopise in ukaze okrajnega paše in odgovarja na nje nemški. Valjda se mu dopada podpis: „ihr ergebener Diener Globočnik“ tako, da si prizadeva svojemu „slugu“ kolikor mogoče ustreči.

Toliko tedaj o uradovanju našega župana. Da ne bi vsaka beseda, koja se njemu v tem obziru reče, odletela od njegove nezmotljive bistrumnosti, kakor bob ob steno, hoteli bi mu par besed še posvetiti; tako pa samo občinam priporočamo, naj pri prihodnjih volitvah na krmilo spravijo moža, koji bode dober gospodar, a tudi izrečeno naroden, koji bode izključljivo slovensko uradoval in se okrajnemu paši ne uklánjal, temveč vse nemške dopise, ukaze itd. vračal in ako bi bil tudi samo naslov nenaški. Tak mož bi bil vreden županskega stola naših občin, koje so pri vsakej prilici pokazale, da njih prebivalci so slovenske narodnosti in da za nemčurijo tu nij prostora.

Da pri tacem županovanju tudi posamezni odbori nijso v pravem redu, si je lahko misliti. Cestni odbor se za ceste ne briga, kakor je več eden Vaših dopisnikov povedal. Isto tako je s cerkvenim odborom. V njem je tudi cerkvenik ali mežnar, koji je najmanj na pravem mestu, kajti on je odvisen. Da tu nij vse v redu, omenjam samo, da se olje za cerkvene potrebe „en gros“ kupuje, pri tem pa za 40% dražje plača, kakor da bi se po funtu kupilo. Kako je to? bi lahko vprašali cerkvenika in starešino g. F. Krájna. Dobili smo lanskega leta nove orgle v cerkev, koje je g. dekan naročil brez privoljenja družih mož, koji imado v tem tudi besedo spregovoriti. In ko so jih hteli postaviti, razvideli so, da so previsoke in morala se je — cerkev zvišati. Torej zopet veliki stroški brez potrebe. —

Vse to se pa lahko pripisuje temu, da glavni faktor — naš župan — se malo ali nič ne briga za občinski blagor. Kakoršen je on, taki tudi njegovi privrženci.

Torej občine naše okolice! Združite se, kolikor mogoče v večje županije in gledite na to, kam boste županski stol postavili, ampak na to, kje boste dobili sposobnega moža, kojemu lahko zaupate glede narodnega programa, kajti ta zapopada tudi dobro gospodarstvo.

Izvolite si za župana takega moža, naj že stanuje v Trnovem, Bistrici, v Zarečici ali kje drugje.

— Nič? zakaj tedaj jokaš? zakaj se mi hočeš zatajiti?

— Oh, oče! ihti Jerica in ne ve, kaj bi odgovorila. Jej nij sveta dolžnost, da svojemu očetu resnico pove?

Matevž še zmirom stoji pred svojo nesrečno hčerjo. Ona se ohrabri, nagne glavo in tiho začne:

— Saj veste, oče; mladi mestni gospod...

Matevž debelo gleda in požira vsako besedo.

— Bil je sin starega gospoda, kateremu ste Vi to bajto prodali.

— Sin? kliče začuden Matevž. In mladi gospod, kaj je z njim?

— Oh, oh! stoka ubogo dekle; tako sladko je govoril; obetal mi je...

Jerica zopet omolkne.

Matevžu se naenkrat zasveti po glavi. Ko blisk temno noč, prešine ga grozna misel. Trdno prime Jerico za ramo:

— In ti nesrečna! verjela si mu?

Jerica sklone roki in molči.

— Vse vem, zakriči zdaj Matevž. S

pestjo si udari po čelu: Stari slepec, da tega nijsem videl poprej!

Ko besen skoči k postelji, zgrabi v slami skrito možnjo z denarji in jo vrže z grozno kletvo sredi izbe. Potem si ruje sive lasi in divja sem ter tje po izbi.

— In s tem se je mislil odkupiti? Fatalin se je nasitil. Mar sem Judež, da prodam svojo hčer? Pa čakaj, ti mestna nesnaga! zdobil te bodem, zadavil!

Škripa z zobmi in gleda divje okolo sebe.

Jerica se je vsa preplašena umaknila v kot. Matevž pristopi in mirnejše reče:

— Ne boj se, hčer! kriva nijsi ti, kriv sem samo jaz in ona mestna druhal. Pa pokazal jej bodem; še jutri grem nad starega vruga in mu vržem v obraz ves ta prokleti denar.

Matevž vso to noč nij zatisnil oči, večkrat je vstajal in hodil po izbi. Tudi Jerica je bedela in močila s svojimi solzami borno vzglavje.

(Dalje prih.)

Iz Oggerskega 17. apr. [Izv. dop.] Tisti trenotki, v katerih človek nema nobenih skrbi, nobenih težav, nobenega okapanja, so kaj redki. Kar o pojedincu človeku velja, velja tudi o celih državah. Szlavyju se je posrečilo notranje vibre utolažiti, in že Andrassy je v delegacijah rekel, da od zunaj ne prete nobene nevarnosti, in tako smo mislili, da bodo naši državniki mirno spali. Naenkrat pa pride vest o smrti srbskega ministra-predsednika Blaznovaca, in ta je naše državno življenje zopet alterovala. Srbija s svojim ratobornim, junaškim narodom je za naše politične težnje velike važnosti, in zato nas vsaka prememba v vladinem osebnosti v Belgradu tako pretrese. Blaznavac nij bil mož po volji naših državnikov. Njegova privrženost k Rusiji se pri nas nij rada videla. Vendar so pa naši državniki bili z njim zadovoljni, ker se je kot mirni sosed ponašal in ker nij v orijentalno vprašanje drezal, ampak vso svojo pozornost na notranji razvitek Srbije obrneno imel. Sedaj se praša, kdo bo njegov naslednik. Naši državniki bi si Marinoviča želeli, ruska stranka pa Rističa. Marinovič je človek, ki nič ne naredi in nič ne potere, in ravno takšen bi bil našim državnikom kaj dovoljen. Dasiravno mlada Srbija še nima tiste pošasti, ki se v drugih državah birokracija imenuje, se mora vendar Marinovič birokrat imenovati, in takšen Srbije ne bi daleč naprej pomaknil. Srbiji treba odvažnega moža na čeli svoje vlade in takšen je Ristič in njemu na strani Zach.

O reviziji ogersko-hrvatske nagodbe leta 1868 pišejo sedaj vsi naši veliki in mali časopisi, in sicer precej objektivno, in hvalevredno mirno. Celu hrvatske vladne „Narodne Novine“, Rauchijanski „Narod“ in „Agramerica“ so začeli potrebo revizije pripoznavati in zagovarjati! Reči se mora, da je politična strast iz tega vprašanja v vseh političnih taborih, naših in hrvatskih, za celo izginila. To so premise, iz katerih se more dovoljen izid pričakovati. Kakor se čuje, je edini Strossmajer z dosedanji dogovori nezadovoljen, in brž ko ne, se on daljnih dogovorov ne bo več udeleževal. To bi bila velika škoda za Hrvate. Naši črnogledci naslučivajo, da Strossmajerja dvorska stranka šunta, kar pa nij verjetno.

Domače stvari.

— (Nemškutarska stranka na Kranjskem) je začela že jako agitirati. Razen centralnega odbora so že — kakor pred končanem uredovanjem tega lista iz gotovega vira izvemo — sklenili ustanoviti posebno nemškutarske volilne odbore v Novem mestu, v Kranji in v Postojni. Z vsemi silami mislijo delati. — To naj bode tudi povod vsem povabljenim našim, da gotovo k našemu shodu pridejo. Energično in potem edinostno delovanje bo potrebno kakor še nikoli.

— (G. Dežman dekoriran!) „Wiener Zeitung“ priobčuje, da je ljubljanski župan, glasoviti naš Dežman dobil orden železne krone. Če bi bil ostal naroden in prijatelj svojega slovenskega roda, valjda ne bi bil dosegel tega „odlikovanja“. — Isti red je dobil vladni svetovalec Schöppl. Privoščimo jim tako veselje!

— (Posojilo ljubljanskega mesta) je sprejeto tudi v gospodski zbornici.

— (Volilna agitacija v Istri.) Tržaška „Naša Sloga“ narodni časopis za Istro in Primorje piše v očigled bodočim volitvam v direktni državni zbor: „Složno čemo dakle i mi u Istri birati one zastupnike, za koje se budemo dogovorili. A morat čemo se dogovoriti što skorije, jer se već sad dogovaraju i naša braća Slovenci. Neg o tom čemo drugom prigodom napose progovoriti.“ Na noge bratje Istrani! Ako vsak zaveden rodoljub svojo dolžnost stori, zmaga je vaša in naša.

— (Iz Ptuj) beremo v dunajskih listih telegrame, sledečega zapopadka: „Volilen zbor v Sv. Lorenci (v slov. Gorical), v katerem je deželni poslanec Herman ostro grajal volilno reformo in liberalno vladu, moral je po vladnem komisarju razpuščen biti.“ — Mi smo vedeli, da je velikonočni ponedeljek ta zbor bil. A od svojih dopisnikov nam izida do zdaj še nij nobeden poročal. Za to za zdaj ponatisnemo, kar o tem ravno došli „Gospodar“ povedati ve. On piše: „Velikonočni ponedeljek imelo je politično-gospodarsko društvo pri sv. Lovrenci blizu Ptuja občni zbor, katerega je pa pol. komisar Rupnik ustavil. Dopis nam je za ta list prepozno došel, torej povemo ob kratkem le glavni uzrok. Pismeno od odbora povabljeni dež. poslanec, blagor. g. Herman, je govoril o svojem delovanju v dež. zboru in o drugih občno znanih stvareh. Naenkrat — brez vsega ugovaranja — vstane g. komisar in reče: „Društvo (prav za prav le zbor) je razpuščeno!“ Kot poglavitni uzrok je navedel to, da g. Herman nij društvenik, kot gost pa govoriti ne sme!! — V tem se je g. komisar strašno prenelil. Upamo, da bode prvosednik društva pravice dalje iskat šel.“

— (Deželni odbor kranjski) pošlje nadvojvodinji Gizeli čestitanje. Dotično adreso je res krasno kaligrafral, na prvi strani s sliko habsburškega in kranjskega grba okinčal gospod Kunibert Drenik, adjunkt v deželni posilni delavnici. Adresa se glasi: Visoka cesarska kraljeva Visokost! Premilostljiva gospa! Vesela dogodba nastajoče poroke Cesarske kraljevske Vaše Visokosti s kraljevim princem Leopoldom Bavarskim je, kakor povsod drugje v velikem avstrijskem cesarstvu, tako tudi še posebno v vojvodstvu kranjskem radosten odglas srčnega veselja našla. Naj blagovoli Vaša Cesarska kraljevska Visokost prespoštlivo podpisnemu deželnemu odboru, da izrazuje ta čutila srčne radosti v imenu naroda, čegar zvestoba in ljubezen do prirojene vladarske rodovine je zgodovinsko izpričana in čegar osoda je tesno zvezana z osodo presvitlih vladarjev njegovih. Vsegamogočnega obilni blagoslov bodi nad velečastnim zakonom ter naj cvetke čistega veselja, katerega ne kali nobena nezgoda, siplje na vsako stezičo življenja Visokosti Vaše, da iz njih na novo kali ona rodbinska sreča prevzvišene cesarske hiše, ki je vvek sijajni izgled ljudstvom njenim. Naj blagovoli Vaša Cesarska kraljevska Visokost razodetje nepremakljive zvestobe in verne udanosti prepokornega deželnega odbora milostno sprejeti in dovoliti prošnjo, s katero preblagemu spominu Vaše Visokosti ponižno priporoča deželo kranjsko prespoštljivo udani deželni odbor vojvodstva kranjskega v Ljubljani 14. aprila 1873.

— (Iz Ljubljane) piše nek dopisnik v sicer vsega priporočevanja vredni „Wanderer“, da se je samo osobni intervenciji

dr. Bleiweisa zahvaliti, ka nij bilo od narodne strani protidemonstracije proti velikonočni ustavaški pojedini. — V Ljubljani pa o tem nihče nič ne vé.

— (G. Davorin Trstenjak,) o katerem zboljeni smo ob svojem času v našem listu poročali, je zopet okrevaj, česar smo se imeli priliko o velikonočnih praznikih osobno prepričati. To veselo novost njegovim mnogim narodnim prijateljem oznanujoči, želimo, da ga nam bog še dolgo pri domovinskem delu v zdravlji ohrani!

— (Slovensko gledališče.) V četrtek je dajalo dramatično društvo zadnjo redno predstavo letošnje sezone. Igrala se je v drugikrat iz francoskega poslovenjena drama „Marie-Jeanne“ tako vse skozi res izvrstno, da nam tako vredno končanje letošnjih predstav živo kaže ogromen naš napredek v tej vrsti narodno-kulturnega delovanja. Že ko je bila prvič ta igra dana pohvalili smo igralce. Zdaj v drugič so pa še svojo prvo izvrstnost prekosili. Pridni so bili vsi; gospd. Podkrajškova, Jamnikova, gg. Kocelj, Noli, Šmid in tudi nosilci manjših ulog, gg. Velikanje, Kajzel, Juvančič so bili dobro na svojem mestu. Gledišče je bilo — ker smo že v spomladi — srednje dobro obiskano. Med poslušalci smo videli tudi deželnega načelnika Auersperga in deželnega glavarja Kaltenebergerja.

— („Zora“) štev. 8 od 15. aprila obsega: Nadaljevanje prestave žalostne igre Silvio Pelika: „Frančiška z Rimini“. Izvirno historično novela od Št. Lapajna „Ljubezen Urha celjskega.“ — Dalje: „Šahname ali kraljeva knjiga.“ — Konec sestavka „basen“ od J. P. — „Literarni pogovori“. Priloga „Zori“ — „Vestnik“ ima sledeče sestavke: „Narava in civilizacija“ (Ivan Tavčar), „Sv. Hieronym je-li Slovan“ (spisal Davorin Trstenjak), „Nazoči“ (O. Caf), „Narodne priče, navade, stare vere“ (priobčuje M. Valjavec), „Slovenske besede za oblačila“ (D. Trstenjak) in „Književni vestnik“. Zora velja v Mariboru „v narodni tiskarni“ po pošti za pol leta 2 gld.

— (Iz Zreč) poroča „Gosp.“ — Kakor po drugod, tako se tudi pri nas godé strašne reči. 7. aprila pozno zvečer pride domu s Konjic žganja pijani Jaka Bogatin, kmet v Zlakovi, in začneta se z ženo kregati, kakor je že navada pri tej hiši. Od krega pride do tepeža; mož pijan vrže ženo na tla in njo hudo davi, češ, ti moraš nocoj mrtva biti. Žena na ves glas upije, klicaje pomoči, žene brat Matevž sliši klic in gre brž ženi v pomoč, jo reši z rok moža, mož pa silno togoten vzame hitro puško iz stene in v svaka ustrelji. Matevž je bil hudo zadet, prejel je še vender sv. zakramente umirajočih in potem v malo urah umrje. Letá mož Bogatin je že večkrat rekel, da hoče ženo ustreliti ali pa sam sebe; enkrat je že bil namenjen sebe ustreliti, pa mu je žena puško vzela. Bil je že tudi večkrat v tožbah zavolj hudega tepeža; sodnija ga je tudi zdaj v svoje roke dobila.

— (Iz Braslovč) se piše „Gosp.“ Pri nas delajo nemčurji zoper banko „Slovenij o.“ — Nedavno gre eden naših kmetov v celjsko hranilnico s prošnjo, da bi mu nekaj denarjev sposodila. Ker se je pa prosilec pri banki „Sloveniji“ zavarovati dal, se nemčurski uradnik nađ njim huduje in pravi: „Mi na ta slovenski sekurant nič ne držimo, in zato vam tudi posoditi nečemo.“ Ker pa

kmetič ne neha prositi, in pa ko vidijo, da je po nevednosti v tako hudobijo zabredel, mu po svoji veliki milosti odpustijo in mu željo spolnijo. — Še več takih primerljajev bi se dalo povedati, pa moj namen nij, stem nemškutarje poboljšati, ker jih vže predobro poznamo. Moj namen je le, slovenskim rodoljubom dokazati, kako potrebne bi nam vendar bile kmetske ali okrajne založnice, po katerih bi se naše ljudstvo nemčurjem iz rok spulilo.

Razne vesti.

* (Za šole.) V vladni „W. Z.“ beremo: V ministerstvu nauka so se načrtale obširne določbe glede zidanja šolskih poslopij in toliko potrebnih sanitetnih naprav v ljudskih šolah. Ta načrt bode podloga daljnim posvetovanjem deželnih šolskih oblastnij in se bodo za posamezne dežele delale potrebne instrukcije in ukazi.

* (Slovstvo.) Hrvatski „upravljajući odbor pedagogijskega zbora v Zagrebu bo izdajal časopis „Smilje“ za mladino ljudskih šol (kakor je naš „Yrtec“). — V Cetinji bo izhajal namesto „Črnogorca“, kateremu je avstro-ogerska vlada vzela poštni debit, nov časnik „Glas Črnogorca“.

* (Dalmatinsko-bukovinski metropolit.) Po smrti Hakmana že iščejo ustavoverci drugega moža, kateri bi enak svojemu predniku bil z dušo in telesom nemški ustavoverec. Govorilo se je iz početka od nekega arhimandrita Bendella, kateri je sedaj ustavoveren poslanec. „N. F. P.“ pa s tem možem nij zadovoljna, zdi se jej premalo zanesljiv, ker je pod Hohenzwart-om jo potegnil s Petrino-tem.

* (Zemlje potres.) Južna Amerika je že dostokrat hudo trpela po potresih. Sedaj se zopet poroča iz San Salvadora, da je tam bil strašen potres. 800 ljudi je mrtvih. Škoda na imetku pa se ceni na 12 milijonov tolarjev.

Narodno-gospodarske stvari.

— Bučelarstvo in rudokopstvo na Kranjskem. Bučelarstvo je prav posebno vredno, da ga omenimo. Panji se množijo od leta do leta; 1870 je bilo na Kranjskem 25.000 ulov. Med okraji, ki se s posebno ljubeznijo z bučelarstvom pečajo, omenimo Ljubljano z okolico (3300 panjev), Krško (3000), Radoljico (2000), Kočevje (2600), Kamnik (2200), Litijo (2100), Logatec (2100), Postojna (2000), Kranj (2000), Novo mesto (1700) in Črnomelj (1500); sedaj se je stanje bučelarstva za najmanj 5% pomnožilo. Praktični bučelarji računajo iznesek bučelarstva vsako leto povprek na 8000 centov strdi in 500 centov voska. — Državni rudnik živega srebra v Idriji obstoji od leta 1497, ima le eno glavno ležišče, ki se v različnih debelinah 10 do 60 in nad 800 seznjev na južno-izhodno stran razširja, ter iz zemeljsko-smolnatega laporja, apna, laporjastega glina in peščenika obstoji. V laporjastem glinu se živo srebro čisto kot samorodno živo srebro, v apnu kot cinober, ravno tako v bitaminoznem glinu, ali mešano zemeljskimi smolami najobilnejše nahaja. Jamnih mas je 22 in obsegajo 275.968 kvadratnih seznjev; odprtih jam je 5, 136 seznjev globokih; leta 1870 so dobili 430.380 centov rude.

— Dunajska razstava. Po „St. Peterb. viedom.“ je neka dunajska stavbena

banka pogodbo sklenila z velikim ruskim železniškim društvom, da bode to društvo med časom dunajske razstave 13 posebnih vlakov na Dunaj in nazaj poslalo. Pasažirji bi dobivali vožnje liste do Dunaja in nazaj. Vlaki bi šli v 48 urah do Dunaja. Na potu in na Dunaji se daje pasažirjem hrana in stanovanje, dalje prosti vstop k razstavi. Cene so za vožnjo in za 14dnevno zamudo na Dunaji po 400 in 300 rubljev.

Opomenica.

Konkurzi: Na c. kr. realni in zgornji gimnaziji v Novem mestu je razpisanih šest učnih mest, in sicer: štiri za klasično filologijo, med temi eno v zvezi z italijanskim jezikom in eno z nemškim ali s filozofično propedeutiko; eno za naravoslovje z matematiko in fiziko, kjer je znanje slovenskega jezika neogibno potreba, in eno za risanje, ako mogoče s kaligrafijo; do 15. maja pri c. k. deželnem šolskem svetovalstvu v Ljubljani. — Služba učitelja, orglarja in cerkovnika v Vači, 300 gl., do 15. maja pri okr. šolsk. svetu v Litiji. — Učiteljska služba v Semiči, 160 gl. s stanovanjem, do zadnjega aprila pri okr. šol. svetu v Črnomlju. — V Hrastniku, mesto učitelja, 500 gl. in stan.; do 30. aprila. — Učiteljska služba pri Zidanem mostu, 600 gl. in stan., do 30. aprila. — Pri kranjskem dež. odboru mesto praktikanta, 300 gl. do 10. maja.

Eksekutivne dražbe 21. aprila: pos. prof. Koroninjevo, 7800 gl., v Ljubljani. — Rahnetovo, 1713 gl., v Kranji. — Gunzerjevo, 1200 gl., v Šmarji na Štaj. — 22. aprila: Butelovo, 300 gl., v Črnomlju. — Lenarčičevo, 7723 gl., v Idriji. — Palčičevo, 930 gl., v Loži. — Sinkovčev, 700 gl., v Žužemberku. — 23. aprila: Bezlajev, 2960 gl., Zalerjevo, 1347 gl. 40 kr., in Kapusovo, 540 gl., v Ljubljani. — Peličev, 350 gl., v Kranji. — Roginovo, 205 gl., v Črnomlju. — Isteničevo, 780 gl., v Idriji.

Dunajska borsa 18. aprila.

Enotni drž. dolg v bankovcih	70	gld.	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	"	40	"
1860 drž. posojilo	102	"	50	"
Akcije narodne banke	947	"	—	"
Kreditne akcije	332	"	—	"
London	108	"	85	"
Napol.	8	"	71	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	107	"	85	"

Turnske ure (46—19)

najbolje konstruirane in jako dober kup, s 3letno garancijo in plačili v obrokih se vedno dobivajo pri izdelovalcu

Janez M. Pogatschnigg

Podnart-Kropa na Gorenjskem.

Vsled spričevala gospoda profesorja Popolcer-ja, rector magnif. in profesor na c. k. kliniki na Dunaji, je

Anatherinova ustna voda

od dr. J. G. Popp-a, c. k. dvornega zdravnika za zobe na Dunaji, v mestu, Bognergasse Nr. 2, najsposobniše sredstvo za

ohranjenje zobov

in taisto tudi on, kakor mnogo družih zdravnikov zoper

zobne in ustne bolezni

čestokrat zapisuje.

Cena 1 gld. 40 kr. a. v. sklenica.

Dr. J. G. Popp-a

rastlinski zobni prah,

snaži zobe tako, da po njegovi vsakdanji rabi se ne odpravi samo navadno tako uadležen zobni kamen, nego tudi glazura zobov vedno bolj bela in nežna postaja.

Cena za škatljico 63 kr. a. v.

Zaloge: (74—1)

v Ljubljani pri Jos. Karinger-ji — A. Krisper-ji — Petričič in Pirker-ji — Eduard Mahr-u — Fer. Melh. Schmitt-u — E. Birschitz-u, lekarji; — v Kranji pri L. Krisper-ji — Seb. Schaunig-u, lekarji; — v Pliberg-u pri Herbst-u, lekarji; — v Varaždinu pri Halter-ji, lekarji; — v Rudolfovem pri Dr. Rizzoli-ji, lekarji — Josef Bergman-u; — v Krškem pri Fed. Bömches-u, lek.; — v Kamniku pri Jahn-u, lekarji; v Gorici pri Pontoni-ji, lekarji — J. Keller-ji; — v Wartenberg-u pri F. Gadler-ji; — v Vipavi pri Anton. Deperis-u, lek.; — Postojni pri Kupferschmidt-u lekarji; — v Škofjiloki pri C. Fabiani-ji, lekarji; — v Kočevju pri J. Braune-tu, lekarji; — v Idriji, c. k. rudarska lekarnica; — v Litiji pri K. Mühlwenzel-ji, lekarji; — v Radoljici pri Zalokar-jevi vdovi.

Do sedaj nepreseženo!

Ces. in kralj.

izključ. privileg.

pravo

očiščeno

olje iz ribje masti

od

Viljema Maager-ja na Dunaji.

Od prvih medicinskih avtoritet preiskano, priporočeno in zapisano kot najčistejše, najboljše, najnaravnejše in priznato nauspešniše zdravilo za **bolezni v prsih in plučah**, za škrofule, lišaj, gnojne bolečine, izpustke na koži, otekale bezgalke, slabotnost itd. se dobi pravo — steklenica à 1 gld. — ali v moji fabriški zalogi: Dunaj, Bäckerstrasse Nr. 12, ali v najbolj renomiranih lekarnah in specerijskih štacunah monarhije, tako med drugimi pri teh-le firmah: **Maribor:** J. D. Bankalarijeva vdova, A. W. König, lekar; **Gradec:** Ertl & Krepesch, D. Sigmund, M. Seiner, F. X. Seeger, trgovci, V. Grablowitz, lekar; **Celje:** F. Janesch, trg.; **Judenburg:** J. Postl, trg.; **Celovec:** Dr. P. Hauser-jevi dediči, A. Beinitz, F. Erwein, lek.; **Ljubljana:** Eggenbergerjeva vdova, Ot. Schenk, lek. P. Lassnik, M. Golob, trg.; **Ptuj:** G. Karagyena, A. E. Reithammer. (199—13)

Tujci.

17. aprila.

Europa: Pesjak z ženo iz Senožeč. — Moršer iz Zagorja. — Frič iz Terbovlj.

Pri **Elefantu:** Pukl iz Rakovnika. — Rant iz Polhovega gradca. — Stöhr iz Dvora. — Delles iz Trsta. — Sadnik iz Koprivnika. — Brodnik iz Radoljce. — Ederka iz Idrije. — Gorjup iz Gorice. — Rehm iz Gorenjskega. Pri **Maliči:** Schuch, Malnerič, Sveiger, Polak iz Dunaja. — Madame Kastelic z družino iz Trsta.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: **Ivan Semen.**

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. O. Killisch**, Berlin, Luisenstrasse 45. (255—42)

Pričuječe ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenji.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.